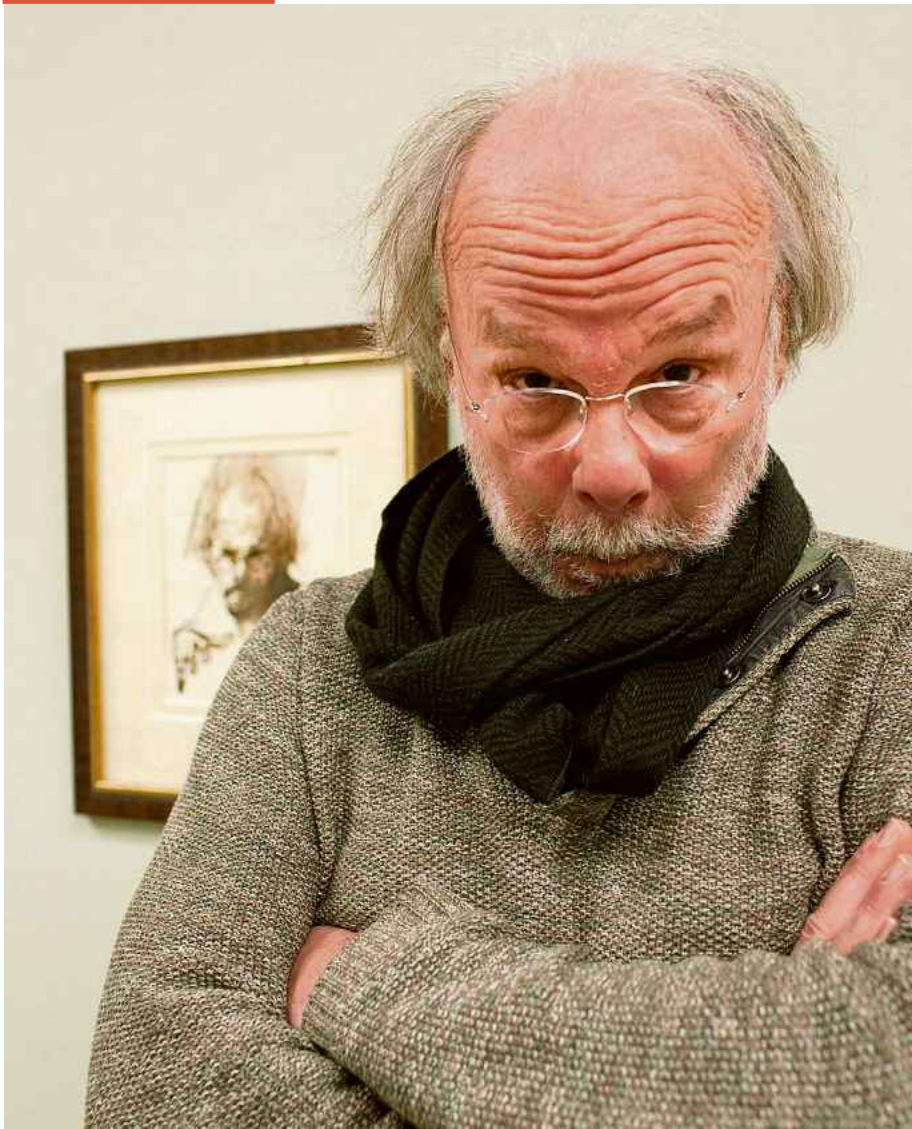

Zelfportretten in afzondering en stilte

Jan van der Kooi eindelijk weer te zien in Friesland

EXPOSITIE

Jan van der Kooi exposeert zelfportretten in Museum Belvédère: „Wie ben jij als niemand kijkt?“

FOTO: GITTE BRUGMAN

Het is voor het eerst sinds 1995 dat Jan van der Kooi uit Burgum weer exposeert in Friesland. In Museum Belvédère in Heerenveen is een selectie te zien uit zijn zelfportretten en tekeningen van De Veenhoop, zijn twee langstlopende series.

“Toen Han (Steenbruggen van Museum Belvédère in Heerenveen, red.) vroeg naar mijn zelfportretten, veerde ik op!”, zegt tekenaar/schilder Jan van der Kooi (1957). Hij was niet helemaal onzichtbaar, maar het is een hele tijd geleden dat er een serieuze expositie van zijn werk in Friesland te zien was. En dat terwijl hij blijft volhouden dat „Friesland mij mijn groei heeft mogelijk gemaakt”.

Na zijn opleiding aan kunstacademie Minerva in Groningen vestigde de in Bedum geboren kunstschilder zich in Burgum. Van hieruit veroverde hij langzaamaan kunstminnend Nederland én de wereld met zijn tekeningen van paarden en tijgers, geschilderde stillevens en landschappen.

In 1988 had hij een grote overzichts-tentoonstelling van zijn werk in De Lawei in Drachten. In 1995 stonden zijn tekeningen centraal in Museum Smalingerland. Van der Kooi maakte er duizenden. Hij stond urenlang in de dierentuin om tijgers te bestuderen. Zette zijn ezel in een manege, net zolang tot hij een paard uit zijn hoofd kon tekenen. Hij oefende op de afdeling functionele morfologie van de studie diergeneeskunde in Utrecht om de anatomie van dieren te doorgronden. Want goed leren tekenen is meters maken, leert hij zijn studenten.

LANGE SERIE SCHETSBOEKEN

Een grote tentoonstelling in Museum Dordrecht in 2012-2013 was een van de hoogtepunten in zijn carrière. Onder de

titel *Leonardo’s leerling* liet hij er ruim honderd tekeningen van dieren en landschappen zien. Van der Kooi heeft altijd van zijn kunst kunnen leven, zegt hij. Hij exposeert niet vaak, verkoopt vrijwel al zijn werk uit zijn atelier. Zeker sinds hij op de radar kwam van de vooraanstaande Draiflessen Collection, van de familie Brenninkmeijer (bekend van kledingketen C&A). Hier, in het Duitse Mettingen, kreeg hij in 2019 een tentoonstelling van zijn landschappen, in combinatie met die van Rembrandt van Rijn.

Bovendien was er aandacht voor zijn inmiddels 165 volgetekende schetsboeken. Van der Kooi bewaarde ze allemaal, al sinds zijn debuut als 16-jarige. Zo’n lange serie van deze kwaliteit is bijzonder, vond Draiflessen. Van der Kooi bood zijn collectie al eens als schenking aan bij het Fries Museum, maar daar kon hij ze niet onderbrengen. Via Draiflessen ontstond echter ook belangstelling bij het vooraanstaande Albertina Museum in Wenen. „Dat krijgt nu mijn schetsboeken, is afgesproken.”

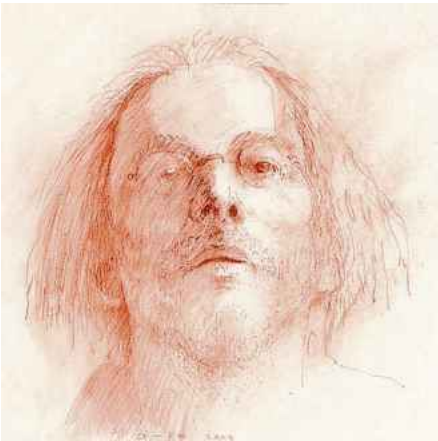
Maar eerst zijn er nog een paar te bekijken in de expositie *Wie ben je als niemand kijkt?*, die nu in Museum Belvédère in Oranjewoud te zien is. Hier hingen in 2021 drie werken van hem in de thematentoonstelling *Als de dood*. Een tekening van zijn overleden vader, een van zijn gestorven moeder en een schilderij van een dood haasje. „Toen Han kwam vragen of hij deze werken mocht lenen, vroeg hij ook of hij iets zou mogen doen met mijn tekeningen.” Vooral toen Steenbruggen interesse had in zijn zelfportretten, werd hij blij.

Al sinds zijn 15de maakt Van der Kooi zelfportretten. „Die worden gemaakt in afzondering en stilte. Ze zijn niet gemaakt om te exposeren.” Maar dat er een kamer aan gewijd is, doet hem deugd. In de tweede kamer in de westvleugel hangt een selectie van olieverfschilderijen en tekeningen in gewassen inkt van het dorp De Veenhoop. Van der Kooi is hier al meer dan veertig jaar elk jaar een paar weken te vinden. „Op De Veenhoop heb ik leren landschappen tekenen.”

Deze ervaring breidde hij uit door het maken van tekenreizen naar landen als

Ik, zomer 2005 (2005)
(gewassen inkt op papier)

Zelfportret (2007)
(rood krijt op papier)

China en Nepal, Italië en Peru. Hij reisde door Israël en Palestina, waar hij studenten in zijn kennis liet delen. „Weet je wat ik nog wel zou willen? Een grote overzichtstentoonstelling met niet alleen zelfportretten, landschap en stillevens, maar ook met mijn reistekeningen.” Wie zo’n expositie organiseert, krijgt er een hele kluit aan, want Van der Kooi verkoopt bijna al zijn werk. En zeker sinds hij internationaal is ontdekt, heeft hij er een vooraanstaande klantenkring bij gekregen.

„Maar ik hoef niet zo nodig beroemd te worden. Ik heb nog maar één ambitie: beter worden dan Jan van der Kooi.”

Als hij naar zijn zelfportretten kijkt, waarop hij (net als Rembrandt) allerlei gezichtsuitdrukkingen aanneemt, zegt hij: „De techniek beheers ik wel, maar in de emotionaliteit zit nog een verbeterpunt.”

Jan van der Kooi - *Who are you when no one is looking*

Museum Belvédère, Oranje Nassaulaan 12, Heererveen, tot en met 22 juni.

- museumbelvedere.nl
- janvanderkooi.nl